

Уч. _____ класу
_____ школи

4
КЛАС

ВІДПОВІДІ

Ерудит.нет
www.erudyt.net

Контрольна робота 1

1. Прочитай текст. Визнач, до якого типу він належить.

Б опис

2. Познач рядок, у якому всі слова спільнокореневі.

А мудра, мудрість, мудро, мудрувати

3. Познач правильну відповідь.

Іменники змінюються за... В числами і відмінками

4. Знайди в поданому реченні займенник. Познач правильну відповідь.

Б вам

5. Запиши дієслова спати і працювати

у 1-й особі однини: сплю, працюю;

у 3-й особі однини: спить, працює;

у 2-й особі множини: спите, працюєте.

6. Склади речення за поданими питаннями. Запиши його. Підкресли головні члени. (Який?) (хто?) (де?) (що робить?) (як?)

Високий лось між деревами біжить швидко.

7. Утвори й запиши прикметники від поданих іменників. Зразок: ніч — нічний.

м'ята — м'ятний; осінь — осінній; Крим — кримський; дощ — дощовий; Харків — харківський.

8. Напиши текст-міркування про те, яку пору року ти любиш найбільше і чому.

У кожної людини своя улюблена пора року.

Багато хто любить весну, дехто — літо. Це зрозуміло. Навесні прокидається природа. Розбруньковуються дерева, і з'являються перші квіти. Влітку добре відпочивати, купатися, загорати, їздити на море або у село, бути ближче до природи.

А хтось любить зиму. За що? Я гадаю, за її красу. Так чудово бродити засніженим парком або піти до лісу на лижах!

А мені понад усі пори року подобається осінь. Із самого початку — тепла, ласкава і сумна. І потім, коли починається листопад. Листя на деревах постійно змінює колір, а згодом і зовсім опадає на землю, вистилаючи її м'яким килимом.

Восени зграї птахів збираються летіти у теплі краї. Адже настають холоди.

Я бажаю перелітним птахам щасливої дороги. Нехай вони долетять до тепла та сонця.

Контрольна робота 2

1. Прочитай текст. Визнач, до якого типу він належить.

Б опис

2. Познач рядок, у якому всі слова спільнокореневі.

Б дорога, доріжка, подорожні, придорожні

3. Познач правильну відповідь. Початковою формою іменника є форма...

В називного відмінка однини

4. Познач рядок, у якому всі слова — займенники.

В вони, мені, вам

5. Устав пропущені букви. Випиши лише дієслова теперішнього часу.

Плетемо, читаєш, бачиш, ліпиш, говоримо.

6. Склади речення за поданими питаннями. Запиши його. Підкресли головні члени.

(Де?) (які?) (хто?) (що робили?) (як?).

У Мадриді наші футболісти зіграли добре.

7. Утвори й запиши прикметники від поданих іменників. Зразок: ніч — нічний.

синь — синій, дорога — дорожній, придорожній; Київ — київський, соловей — солов'їний, Полтава — полтавський.

8. Уяви собі, що твій молодший братик збирається вперше в житті піти в похід у ліс. Напиши для нього інструкцію «Чого не можна робити в лісі».

Інструкція «Чого не можна робити в лісі»

1. Не ламай гілки дерев.

2. Не залишай сміття після відпочинку.

3. Не зривай першоцвіти, адже вони занесені до Червоної книги України.

4. Не знищуй отруйні гриби, бо їх люблять деякі тварини.

5. Не кричи голосно, не шуми, бо можеш сполошити птахів.

6. Не руйнуй пташині гнізда.

7. Не розпалюй вогнище поблизу дерев — це може спричинити пожежу.

Контрольна робота 3

1. Прочитай текст. Познач найбільш влучний заголовок до нього.

В Сміливе курча

2. Познач, у якому рядку в усіх словах звуків більше, ніж букв.

В дощ, яблуна, заїхав, малюю

3. Познач, у якому рядку всі слова — числівники.

Б сорок, п'ятнадцятий, двоє

4. Познач рядок, у якому всі дієслова вжито у 2-й особі множини.

Б просите, привезете, виходите

5. До поданих прикметників добери й запиши прикметники-антоніми.

густий — рідкий; кислий — солодкий; давній — сучасний; високий — низький.

6. Упиши пропущені букви.

Любиш, говорите, пишається, знаємо, бачимо, бавите.

7. Прочитай речення. Підкресли звертання й розстав розділові знаки. Запиши, яке це речення за метою висловлювання та за інтонацією.

Як живеться вам, птахи, на гребінчиках дахів?

За метою висловлювання — питальне.

За інтонацією — неокличне.

8. Склади текст-розповідь «Моє улюблене свято».

Моє улюблене свято — це Свято Миколая, особливо «зимнього». У нашій сім'ї його відзначають урочисто, запрошують гостей. Про святого Миколая складено багато легенд і переказів. У них розповідається, як він боронить людей від стихійного лиха, а особливо, на воді. Всі рибалки мали в своїх куренях образ святого Миколая.

Все життя він ніс людям добро і милосердя. Святий Миколай всім серцем любив дітей і кожному хотів подарувати бодай крапельку своєї любові.

Тож і не дивно, що люди відзначають це свято весело і щиро дякують Святого Миколая за допомогу і підтримку в житті.

Контрольна робота 4

1. Прочитай текст. Познач найбільш влучний заголовок до нього.

А Райдуга в бурульці

2. Познач, у якому рядку в усіх словах звуків менше, ніж букв.

Б дзьоб, кулька, джерело, місяць

3. Познач, у якому відмінку іменники відповідають на питання кого? що?

В у знахідному

4. Познач правильну відповідь. Не змінюються за особами дієслова...

А минулого часу

5. До поданих прикметників добери й запиши прикметники-антоніми.

порожній — повний; світлий — темний; важкий — легкий.

6. Упиши пропущені букви.

Кохаєш, біжите, читаємо, берете, здійсється, кличемо.

7. Прочитай речення. Підкресли звертання й постав пропущені розділові знаки.

Поглянь, матусю, яка краса навколо!

За метою висловлювання це речення — спонукальне.

За інтонацією — окличне.

8. Склади текст-розповідь «Мій найкращий друг».

Мій найкращий друг

Кажуть, що обличчя — це дзеркало душі людини. І це справді так. Я переконуюсь у цьому, коли дивлюся на свого друга Андрія. Його привітне відкрите обличчя завжди випромінює добро. На вигляд він звичайний хлопець. Обличчя, худорляве, засмагле на сонці.

З-під чорних брів дивляться великі круглі сині, як літнє небо, очі. Погляд їх розумний, добродушний, прямий і відвертий.

Друг мій старший за мене. Він середнього зросту, широкий у плечах, дужий, спритний, витривалий, бо постійно займається спортом.

Контрольна робота 5

1. Прочитай текст. Визнач його тему.

В Як мурашки дружно позбирали залишки білоччиного горішка й запаслись їжею.

2. Познач кількість звуків у слові *щастя*.

В 6 звуків

3. Познач речення, у якому прислівник відповідає на питання *коли?*

Б (коли?) Восени врожай збирають.

4. Познач рядок, у якому всі займенники 3-ї особи однини і множини.

А вони, воно, він, вона

5. Визнач і запиши час дієслів кожного рядка.

Дзвеніли, зачинила, згорів — минулий час.

Потечуть, загавкає, побачиш — майбутній час.

Мариш, майорять, кипить — теперішній час.

6. Запиши подані числівники словами.

11 — одинадцять, 60 — шістдесят, 84 — вісімдесят, 150 — сто п'ятдесят, 1991 рік — тисяча дев'ятсот дев'яносто перший рік.

7. Допиши закінчення прикметників. Визнач їх відмінок.

Під батьківським (чим?, О. в.) дахом, у рідній (у чому? М. в.) хаті, літньої (чого?, З. в.) пори, житнім (чим?, О. в.) хлібом, до дружньої (чого?, Р. в.) поради.

8. Склади й запиши невеличку розповідь про свій клас, школу.

НАШ КЛАС

Наша класна кімната велика, світла, простора. У ній троє великих вікон. Праворуч від дверей стоять книжкові шафи. Їх п'ять, і кожна заповнена книгами, журналами, газетами. У класі у три ряди стоять дерев'яні столи з двома стільцями біля кожного. Біля вікна — учительський стіл. Він прикрашений білою з червоним орнаментом скатертиною. На одній стіні висить дошка, а зверху — портрет Тараса Шевченка, прикрашений вишиваним рушником. На іншій стіні знаходяться планшети з основними правилами української мови. А ще квіти. Їх багато, вони скрізь: на підвіконнях, шафах, учительському столі.

Я завжди із хвилюванням і радістю переступаю поріг нашої класної кімнати.

Контрольна робота 6

1. Прочитай текст. Визнач його тему.

Б Якими винахідливими воїнами були козаки.

2. Познач кількість звуків у слові *гедзь*.

В 3 звуки

3. Прочитай текст. Познач, яке речення в тексті питальне.

Б друге

4. Познач рядок, у якому всі числівники позначають порядок предметів під час лічби.

Б другий, четвертий, сьомий, дванадцятий

5. Випиши з вірша іменники. Визнач їх рід, число та відмінок.

На гіллячках — мн, М. в.; *день* — чол.. р., одн., Н. в., *сироїжки* — мн, З. в.; *опеньки* — мн, З. в.; *білка* — жін. р., одн., Н. в.; *запас* — чол.. р., одн., З. в..

6. Згрупуй слова за частинами мови й запиши.

Іменники: допомога, веселощі, біль, правда, хвороба,

Прикметники: допоміжний, правдивий, веселий, болісний, хворий,

Дієслова: допомагати, хворіти, веселитися, справдитися, боліти.

7. Допиши закінчення прикметників. Визнач їх відмінок.

У синьому (М. в.) небі, на просторих (М. в.) ланах, у порожній (М. в.) кишені, ранньою (О. в.) весною, лагідним (О. в.) промінням.

8. Прочитай прислів'я. Випиши пари антонімів. Поряд з кожною парою запиши, якою частиною мови є кожне слово.

1. підженеш — зупиниш (*дієслова*).

2. ранок — вечір (*іменники*).

3. м'яко — твердо (*прислівники*).

4. рання — пізня (*прикметники*).

Контрольна робота 7

1. Прочитай текст. Визнач головну думку.

Б Погано бути пихатим і невдячним.

2. Познач рядок, у якому всі слова слід писати зі знаком м'якшення.

Б польовий, деньок, сільський, промінець.

3. Познач рядок, у якому подано іменники, що вживаються тільки у формі множини.

Б ножиці, двері, граблі, окуляри

4. Познач, у якому рядку всі прикметники вжито у формі множини.

А мамині, надійних, блискучими

5. Спиши речення, замінивши, де потрібно, іменник займенником. Познач особу і відмінок цього займенника.

Квітка була надзвичайно гарною, Оксанка довго милувалась *нею* (3 ос. од., О. в.).

6. Підкресли числівники, у кінці яких пишеться знак м'якшення.

6, 7, 11, 13, 16, 20, 50, 55, 68, 79, 80.

7. Заміни фразеологічні вирази прислівниками-синонімами.

Працює як мокре горить — *Працює погано.*

Мчить як стріла — *Мчить швидко.*

Устали ні світ ні зоря — *Устали рано.*

8. Запиши словосполучення, розкриваючи дужки і ставлячи іменники в потрібній відмінковій формі. З двома словосполученнями (за власним вибором) склади речення.

Подякувати *подрузі*, поділитися *мрією*, тримати в *руці*, йти по *дорозі*, складні *задачі*, насолоджуватися *тишею*.

Дівчинка згадала, що забула подякувати подрузі за допомогу. Хлопчик стояв, тримаючи в руці різнокольорові кульки. Кожного дня іду до парку насолоджуватись його осінньою тишею.

На уроці ми розв'язали усі складні задачі.

Контрольна робота 8

1. Прочитай текст. Визнач головну думку.

А Допомагай іншим — допоможуть і тобі.

2. Познач рядок, у якому всі слова слід писати зі знаком м'якшення.

В льотчик, льодяник, боєць, міський

3. Познач рядок, у якому подано іменники, що вживаються тільки у формі множини.

Б сутінки, ворота, штани, ножиці

4. Познач, у якому рядку всі слова — прикметники.

Б сміливі, щасливе, родючий

5. Спиши речення, замінивши, де потрібно, іменник займенником. Познач особу і відмінок цього займенника.

Кішка з дому, мишам воля в *ньому* (3 ос. одн.; М. в.).

6. Добери до поданих слів спільнокореневі прислівники.

ввічливий — *ввічливо*, смачний — *смачно*, сумний — *сумно*, зима — *зимно*, старанний — *старанно*, тиша — *тихо*.

7. Запиши іменники, розкриваючи дужки і ставлячи їх у потрібну відмінкову форму. Визнач відмінок іменників.

сидіти у (стріха) — *сидіти у стрісі* (М. в.);

думати над (задача) – *думати над задачею* (Ор. в.);

відпочивати на (річка) – *відпочивати на річці* (М. в.);

укритися (крига) — *укритися кригою* (Ор. в.);

подякувати (брат) – *подякувати братові* (Д. в.);

опинитися на (берег) – *опинитися на березі* (М. в.);

за далекою (межа) – *за далекою межею* (Ор. в.).

8. Прочитай текст. Добери до поданих іменників прикметники за змістом. Виділи їх закінчення, визнач відмінки.

Настали літні (*які?*, Н. в.) канікули. Ми з друзями вирушили в похід до дубового (*якого?*, Р.в.) лісу. Погода була прекрасною (*якою?*, О. в.). Усе навколо виблискувало під яскравими (*якими?*, О. в.) променями ранкового (*якого?*, Р. в.) сонця. Ми побачили

багато цікавих *(яких?, Р. в.)* речей. Назбирали повні *(які?, З. в.)* кошики білих *(яких?, Р. в.)* грибів. Зустріли маленького *(якого?, З. в.)* їжачка. Він був увесь колючий, *(який?, Н. в.)* а очки и носик гладенькі *(які?, Н. в.)*.

На просторій *(на якій?, М. в.)* галявині ми розклали невелике *(яке?, З. в.)* вогнище, зварили у похідному *(у якому?, М. в.)* казані смачний *(який?, Н. в.)* куліш.

Сиділи й насолоджувалися пташиним *(яким?, О. в.)* співом.

Контрольна робота 9

1. Познач правильну відповідь. За метою висловлювання речення бувають...

В розповідні, питальні, спонукальні

2. Познач рядок, у якому всі слова слід писати з апострофом.

В дерев'яний, рум'яний, об єднали, дев'ять

3. Познач правильну відповідь. Числівники *третій, тринадцята, сто тридцять п'ять* позначають...

В кількість предметів

4. Визнач відмінок виділеного в реченні прикметника. Шлях в'ється і зникає у *морозному тумані*.

Б місцевий

5. Визнач, прикметники якого роду мають такі закінчення. Наведи приклади.

— **ий**: чоловічого роду — *високий, ніжний, смачний*;

— **е**: середнього роду — *ранкове, морське, польове*;

— **а**: жіночого роду — *радісна, прозора, вишнева*.

6. Прочитай текст. Підкресли речення з однорідними членами.

Лісова комора здавна рятувала людей від голоду. *І лобода, і щириця, і кропива не були для наших пращурів бур'яном.* Вони були цілком їстівними.

7. Запиши займенники в потрібній відмінковій формі. Визнач їх відмінок.

перед (ти) — *перед тобою (ким?, О. в.);*

з (вона) — *з нею (ким?, О. в.);*

над (вони) — *над ними (ким?, О. в.);*

перед (вони) — *перед ними (ким?, О. в.).*

8. Пронумеруй речення так, щоб утворився зв'язний текст. Добери до нього заголовок. Запиши.

1. Весело живеться на небі хмаринкам.

2. Хмаринки люблять гратися, передражнюючи всіх на світі.

3. То вони схожі на бегемота, то на людей, то на снігову бабу.

4. Але хмаринки іноді й плачуть.

5. Чого ж іще їм не вистачає?

6. Сонечко тільки непомітно посміхається.

7. Воно давно здогадалось, що це хмаринки граються у «плаксунців».

Заголовок. Ігри хмаринок. Хмаринки граються.

Контрольна робота 10

1. Познач правильну відповідь. *За інтонацією речення бувають...*

Б окличні та неокличні

2. Познач рядок, у якому всі слова слід писати з апострофом.

Б під'їзд, подвір'я, м'язи, солов'ї

3. Познач словосполучення, у якому прикметник ужито в переносному значенні.

Б золотий голос

4. Визнач, яке закінчення мають подані іменники в орудному відмінку однини.

Задача — (чим? задачею), вежа — (чим? вежею), мережа — (чим? мережею), вдача — (чим? вдачею).

Б -ею

5. Прочитай. Підкресли прислівники. Добери й запиши до них антоніми.

Швидко мчить потяг. Завтра вранці ми будемо вже далеко від рідного міста.

Нас радісно зустрінуть наші друзі.

Швидко — повільно; **завтра** — сьогодні, **вранці** — ввечері; **далеко** — близько; **радісно** — сумно.

6. Постав подані займенники в початкову форму. Укажи особу.

У неї – вона (3 ос. одн.); **тобі** – ти (2 ос. одн.); **вас** – ви (2 ос. мн.); **її** – вона (3 ос. одн.); **його** – він (3 ос. одн.); **у них** – вони (3 ос. мн.)

7. Прочитай речення. Підкресли звертання й постав розділові знаки.

Сійся-родися, колосом розвийся, засівайся, ниво, людям на добро!

За метою висловлювання це речення — спонукальне.

За інтонацією — окличне.

8. Прочитай частини тексту. Пронумеруй їх так, щоб утворився зв'язний текст.

Добери до нього заголовки. Запиши.

1. Зірки сяяли на небі.

2. Усі відвідувачі зоопарку вже пішли.

3. Кенгуру грав на забутій дітьми сопілці.

4. Поряд у вольєрі слона хтось грав на трубі, теж забутій дітьми.

5. А в іншому кутку зоопарку чувся барабанний дріб.

6. Старий ведмідь слухав цю музику і подумав:

7. «Як добре, що серед забутих іграшок є не лише рушниці і пістолети!».

Заголовок. *Концерт у зоопарку. Тварини – музики. Музики у зоопарку.*

Контрольна робота 11

1. Прочитай текст. Визнач головну думку.

Б Жалійте й бережіть дерева!

2. Познач рядок, у якому всі слова пишуться з апострофом після префікса.

А з'єднав, роз'їзд, об'єднання, під'їхав

3. Познач рядок, у якому всі слова — іменники.

В біг, стрибки, малювання, читання

4. Визнач, у якому відмінку стоїть займенник у поданому реченні. Підкресли його.

Спи, дитинонько, не плач,

Спечемо *тобі* калач.

Б у давальному

5. Запиши подані дієслова, поставивши їх у форму 2-ї особи однини теперішнього часу.

Писати — пишеш, знати — знаєш, бігти — біжиш, їхати — їдеш, годувати — годуєш, бачити — бачиш.

5. Заміни фразеологізми прислівниками-синонімами.

Виконує завдання п'яте через десяте. – Виконує завдання *недбало*.

Кінь мчав як вітер. – Кінь мчав *швидко*.

Надворі хоч в око стрель. – Надворі *темно*.

7. Запиши подані словосполучення в орудному відмінку. Виділи закінчення іменників і прикметників.

найвища вежа — *найвищою вежею*;

ледача вдача — *ледачою вдачею*;

складніша задача – *складнішою задачею*;

найменша миша – *найменшою мишею*;

рідніша душа — *ріднішою душею*;

смачна їжа — *смачною їжею*.

8. Спиши речення, вставляючи пропущені букви. Дієслова, що стоять у дужках, постав у форму теперішнього часу. Визнач їх число.

Пригріває (одн.) весняне сонечко. У рівчаках *біжать (мн.)* струмки. Метушаться за віконцем клопітливі ластівки. Вже останній сніг *розтає (одн.)*. Тепло. Весело. Весна! — Чом це, мамо, пташенята до вікна *летять (мн.)* щомиті? Відчини скоріш віконце, хай вони сюди *летять (мн.)* !

Контрольна робота 12

1. Прочитай текст. Поділи його на абзаци знаком ~ 2. Добери й запиши заголовок.

Хмаринки настрою

~ Ішли зі школи два хлопчики — Сергійко та Миколка. Сергійкові було весело. Він добре відповідав біля дошки та отримав відмінну оцінку. А Миколка був сумний. Він не вивчив урок і отримав двійку.

~ Був теплий весняний день. У синьому небі пропливала біла хмаринка. Сергійкові вона здалася схожою на білу троянду. Він сказав: «Дивись, наче пелюстки ніжні розкрилися!» А Миколці хмаринка здалася схожою на вовка. Звір розкрив пащу — злий, готовий кинутися на когось.

~ Хлопчики довго дивилися на хмаринку, і кожен бачив своє.

2. Познач рядок, у якому всі слова пишуться з апострофом після префікса.

Б об'єднати, роз'яснення, з'їв, під'їзд

3. Познач, у якому рядку всі іменники чоловічого роду.

Б березень, четвер, жайвір, качур

4. Визнач головні члени в поданому реченні.

На кам'янистому схилі, у зеленій гущавині дерев, ледь видніється лісницька хата.

В хата видніється

5. Запиши подані дієслова, поставивши їх у форму 3-ї особи множини теперішнього часу.

Мовчати — (що роблять?) мовчать, **писати** — (що роблять?) пишуть, **спати** — (що роблять?) сплять, **малювати** — (що роблять?) малюють, **копати** — (що роблять?) копають, **сидіти** — (що роблять?) сидять, **любити** — (що роблять?) люблять.

6. Запиши словосполучення в орудному відмінку. Виділи закінчення іменників і прикметників.

чужа дача — чуж[ою] вдач[ею];

гаряча каша — гаряч[ою] каш[ею];

свіжа їжа — свіж[ою] їж[ею];

смачніша груша — *смачніш[ою] груш[ею];*

більша площа — *більш[ою] площ[ею].*

7. Кожне із поданих словосполучень заміни прикметником. Запиши.

більший за всіх — *найбільший;*

старший за всіх — *найстарший;*

веселіший за всіх — *найвеселіший;*

кращий над усе — *найкращий.*

8. Прочитай текст. Добери до поданих іменників прикметники за змістом. Виділи їх закінчення, визнач відмінки.

Настала холодн[а] (*Н. в., яка?*) зима. Уранці ми з друзями вирушили на лижах до зимов[ого] (*Р. в., якого?*) лісу. Скрізь лежить глибок[ий] (*Н. в., який?*) сніг. Дерева білосніжн[і] (*Н. в., які?*), лише ялинка зелен[а] (*Н. в., яка?*). Високо на товст[ій] (*М. в., на якій?*) гілці ми побачили прудк[у] (*З. в., яку?*) білочку. На пухк[ому] (*М. в., на якому?*) снігу видніється багато маленьк[их] (*Р. в., яких?*) слідів.

Контрольна робота 13

1. Визнач, яким за метою висловлювання та інтонацією є подане речення.

В спонукальне, окличне

2. Познач спільнокореневе слово до слова українською.

А Україна

3. Познач, у якому рядку всі іменники середнього роду.

В поле, ім'я, дитинча, гілля

4. Познач правильну відповідь. За родами змінюються дієслова...

Б минулого часу

5. Склади й запиши речення з поданими словами. Укажи відмінки іменників.

Маленька пташка (Н. в.) перелітала з гілки (Р. в.) на гілку (З.в.).

6. Постав займенники в початкову форму. Вкажи особу.

У нього — він (3 ос.); тобою — ти (2 ос.); вам — ви (2 ос.); її — вона (3 ос.); його — він (3 ос.); ними — вони (3 ос.).

7. Постав розділові знаки в поданих реченнях. Поряд у дужках запиши, чому ти їх поставив (-ла).

1. Благослови, мати, весну зустрічати! *(виділяється комами звертання — мати —, що стоїть у середині речення).*

2. Природі потрібні і косулі, і вовки, і курчата, і яструби. *(комою відділяються однорідні члени речення, які перераховуються повторювальним сполучником і).*

8. Прочитай речення. Виправ помилки. Запиши правильно.

1. До його прийшли гості. — *До нього прийшли гості.*

2. У їх було багато цікавих книг. — *У них було багато цікавих книг.*

3. Марійка попросила Ігоря повернути свій підручник. — *Марійка попросила Ігоря повернути її підручник.*

4. Бабуся попросила онука купити собі ліки. — *Бабуся попросила внука купити для неї ліки.*

Контрольна робота 14

1. Визнач, яким за метою висловлювання та інтонацією є подане речення. Бережи своїх рідних, допомагай їм!

В спонукальне, окличне

2. Визнач спільнокореневе слово до слова *допомагай*.

Б допомога

3. Познач, який іменник у поданому реченні вжито у знахідному відмінку.

В літак

4. Познач рядок, у якому всі числівники позначають порядок предметів під час лічби.

Б восьмий, дев'ятнадцятий, сотий, четвертий

5. Склади й запиши речення з поданими словами. Укажи відмінки іменників.

Весняне сонце (*що?, Н. в.*) теплими променями (*чим?, О. в.*) розтопило сніги (*що?, З. в.*).

6. Запиши займенники в потрібній відмінковій формі. Визнач їх відмінок.

перед (ви) — *перед вами (ким?, О. в.);*

з (він) — *з ним (ким?, О. в.);*

над (вони) — *над ними (ким?, О. в.);*

перед (вона) — *перед нею (ким?, О. в.).*

7. Підкресли іменники, які в орудному відмінку матимуть закінчення — *єю*.

Груша, море, земля, голова, миша, пісня, лінійка, межа, вдача, зоря, ожина, лілія.

8. Прочитай речення. Виправ помилки. Запиши правильно.

1. Ми прийшли до *нього*.

2. Ми з друзями завітали до *неї*.

3. Марійка зустрілася з *ним* нещодавно.

4. Ми відпочивали з *ними* в Карпатах.

Контрольна робота 15

1. Познач рядок, у якому кількість звуків і букв у всіх словах однакова.

В дощить, щавель, ідальня, люди

2. Познач, у якому рядку всі займенники 1-ї особи однини і множини.

Б мене, мною, нами, ми

3. Познач, на які питання відповідає іменник у формі орудного відмінка.

Б ким? чим?

4. Познач рядок, у якому в усіх іменниках у давальному і місцевому відмінках відбудеться чергування приголосних.

Б крига, стріха, стрічка

5. Прочитай текст. Постав пропущені розділові знаки. Підкресли в тексті спонукальне речення.

Діти вилікували поранену пташку. Навесні вони віднесли її до лісу й випустили на волю. Лети, пташечко, та не забувай своїх друзів!

6. Підкресли речення з однорідними другорядними членами. Доповни й запиши це речення так, щоб усі однорідні другорядні члени мали при собі залежні слова.

1. Хлопці мріяли побачити гори, водоспади, море. — 2. Хлопці мріяли побачити високі гори, бурхливі водоспади, безмежне море.

7. Знайди й підкресли речення, у якому не допущено помилок. виправ помилки в інших реченнях. Запиши їх правильно.

1. Ми подякували бабусю за турботу і любов. — Ми подякували бабусі за турботу і любов.

2. У її на обличчі сяяла усмішка. — На її обличчі сяяла усмішка.

3. Багато людей приходило і дякувало їй за мудрість і доброту.

8. Напиши невеличку розповідь про своє рідне місто (село).

1 варіант

Моє рідне місто

Я народився в Харкові і люблю своє прекрасне місто. Дідусь і батьки розповідають мені про нього багато цікавих речей.

Харкову багато років, його заснували козаки. Зараз це велике місто з просторими парками й бульварами, заводами й будинками, театрами, університетами, школами. Символом мого рідного міста є пам'ятник під гарною назвою Дзеркальний Струмінь — з нього, ніби дзеркало, спадає струмінь води.

Я запрошую до Харкова всіх! Тут є багато на що подивитись, багато про що дізнатись. Думаю, що ніхто й ніколи не пожалкує, якщо познайомиться із моїм рідним містом.

2 варіант

Моє рідне село

Я дуже люблю своє невелике село. Тут я народився, тут живуть мої батьки, бабуся і дідусь.

Найкраще місце в моєму селі – це лісове озеро. Саме тут можна відпочивати, засмагати, купатися. А рибалити тут – одне задоволення. На піщаному березі можна насолоджуватися красою озера. Воно, як чарівне дзеркало, приховує в собі дуже багато загадок. Про наше озеро складають справжні легенди. Але особливо воно красиво восени. Можна довго дивитися на озеро, на ліс за озером, відчувати легкий подих вітру та приємні сонячні промені.

Контрольна робота 16

1. Познач рядок, у якому кількість звуків і букв у всіх словах однакова.

Б ідуть, стоять, грають, щабель

2. Знайди в поданій загадці займенник. Познач правильну відповідь.

Б він

3. Визнач відмінок виділеного іменника.

Б знахідний

4. Познач правильну відповідь.

А муха, нога, дорога

5. Прочитай текст. Постав пропущені розділові знаки. Підкресли в тексті спонукальне речення.

Книга окрилює розум і серце почуттям любові до світу, до людини. Книга — джерело знань. Друзі шануйте і бережіть книги!

6. Прочитай речення. Розстав пропущені розділові знаки. У дужках напиши, чому ти їх поставив (-ла).

1. Червоним полум'ям горять осики, дикі груші, горобина (*кома між однорідними членами речення*).

2. Розкажу я вам, діточки, цікаву історію. (*виділяється комами звертання — діточки, — що стоїть у середині речення*).

7. Визнач час, число, рід чи особу дієслів.

косиш (сіно) — *теперішній ч., 2 ос., одн;*

ліплю (пташку) — *теперішній ч., 1 ос., одн;*

грала (на баяні) — *минулий ч., 3 ос., одн., ж. р.;*

годуємо (голубів) — *теперішній ч., 1 ос. мн.*

8. Напиши невеличку розповідь (5-6 речень) про свою родину.

1 варіант

ПРО ТАТА

У нас дружна сім'я, а на чолі її — наш тато. Я дуже люблю свого батька і хочу бути схожим на нього.

Мені подобаються хвилини, які ми проводимо разом. Особливо приємно спостерігати, як тато працює. Що б він не робив — чи допомагав мамі в господарстві, чи робив щось інше — усе він робить із легкістю, красиво й упевнено. А головне — працює із задоволенням. І тоді вже не можеш встояти без діла, а тим більше відмовитися від роботи.

Батько не дуже часто сварить мене. Досить його погляду, і я ладен зробити все можливе, аби тільки він не сердився. Інколи мені здається, ніби тато надто суворий, і я ображаюсь. Але минає час — і я розумію, що він був правий. Ось такий у мене тато — суворий, але справедливий і люблячий.

2 варіант

МОЯ БАБУСЯ

Я люблю свою бабусю, і всі вихідні дні проводжу у неї.

Бабуся невеличка на зріст, худенька, з блакитними жилками на шиї й руках. Особливо мені подобаються її очі. В погляді ніколи не було ні фальші, ні лукавості, ні хитрощів. Її очі випромінюють тепло і щирість навіть тоді, коли бабуся гнівається.

Коли б я не приїхала, на бабусі була біленька хусточка, яка гарно відтіняла чорні брови і засмагле обличчя. Іноді хусточка зсувалася набік, і з під неї вибивалося пасмо сивого волосся.

Бабуся знає багато казок, і мені подобається слухати її тиху неквапну оповідь. Ось така вона, моя люба бабуся.

Контрольна робота 17

1. Познач рядок, у якому всі слова правильно поділено для переносу з рядка в рядок.

Б ро-льова, паль-ма, Мар'-яна, ра-йон

2. Познач слово, яким можна замінити фразеологізм *летіти стрімголов*.

Б мчати

3. Визнач відмінок виділеного іменника.

А орудний

4. Познач, у якому рядку всі слова — займенники.

В мене, їм, ти

5. Прочитай речення. Підкресли головні члени. Визнач і запиши, з яким словом пов'язаний прикметник *ніжні*.

З-під торішнього темного листя пробиваються ніжні голівки блакитних пролісків.

Ніжні (які?) голівки.

6. Підкресли числівники, у кінці яких пишеться знак м'якшення.

8, 9, 7, 10, 14, 17, 30, 60, 56, 67, 75.

7. Прочитай речення. Устав пропущені закінчення прикметників. Поряд у дужках познач відмінок і рід цих прикметників.

До пізнього (*якого?, Р. в., ч. р.*) вечора палало на горі вогнище.

Воно виблискувало яскравим (*яким?, О. в., ч. р.*) сяйвом на верховітті

могутнього(*якого?, Р. в., с. р.*) дерева.

8. Склади й запиши невеличку розповідь (5-6 речень) на тему «Моя майбутня професія».

Я вирішила стати учителькою. Мені здається, що це дуже гарна професія, а ще тому, що я дуже люблю свою учительку. Учителька завжди в оточенні дітей, її діти люблять, вона для них як рідна мати. Учителька завжди допоможе в навчанні, турбується про нас, наше здоров'я. Вона разом з нами і радіє, і переживає.

Мені здається, що учителем може бути тільки добра людина, яка любить дітей і свою працю. Я теж мрію про те, що буду в майбутньому любити свою професію. Але я знаю,

що для того щоб стати учителем, треба гарно вчитися, багато знати. Тому я стараюся добре вчитися.

Отже, після закінчення школи я мрію стати учителем. Буду допомагати дітям здобувати знання.

Контрольна робота 18

1. Познач рядок, у якому всі слова правильно поділено для переносу з рядка в рядок.

А кольо-рова, дош-ка, Ва-лер'ян, га-йок

2. Познач слово, яким можна замінити фразеологізм *обвести навколо пальця*.

В обдурити

3. Визнач відмінок виділеного іменника.

В знахідний

4. Познач правильну відповідь. *Займенники 1-ї особи змінюються за...*

В числами і відмінками

5. Прочитай речення. Підкресли головні члени. Визнач і запиши, з яким словом пов'язаний прикметник *кудлата*.

На сонячну лісову галявину вивела кудлата ведмедиха своїх маленьких ведмежат.

Кудлата (яка?) ведмедиха.

6. Спиши речення, узгоджуючи числівники з іменниками. Запиши числівники словами.

Група туристів складалася із шістдесяти осіб. Спортивний одяг видали п'ятдесятьом туристам. У нашому класі тридцять п'ять учнів.

7. Добери до прикметників з поданих словосполучень антоніми. Допиши з ними вирази.

старе дерево — *молоде дерево*;

старий зошит — *новий зошит*;

стара газета — *свіжа газета*.

8. Склади невеличку розповідь (5-6 речень) на тему «Моя улюблена книга».

Я дуже люблю книгу Р. Кіплінга «Мауглі». Мене зацікавило життя маленького хлопчика, який опинився в джунглях, і не лише зміг вижити, а став вожаком серед лісових мешканців. Хлопчик поміж вовченят, немов серед рідних братів та сестер. І перейняв їхній спосіб життя. Але завжди відчував, що він — людина.

Дикі, темні ліси, перевиті ліанами, бамбукові зарості, болота — весь цей дикий світ, населений вільними хижими тваринами, розкривається перед нами. Починаєш краще розуміти світ, і насправді відчуваєш, що всі ми — діти природи.

Контрольна робота 19

1. Познач слова, які становлять граматичну основу поданого речення.

В бджілки літають

2. Познач, яке закінчення мають подані іменники в орудному відмінку однини.

Б — ем

3. Познач рядок, у якому всі числівники позначають кількість предметів.

А дев'ять, сім, п'ятнадцять, сто

4. Познач рядок, у якому всі слова записано правильно.

Б спитати, розповів, безхмарний

5. Прочитай речення. Підкресли прикметник. Визнач і запиши його рід, число й відмінок.

Соловейко співав свою чарівну (*яку?, ж. р., одн. З. в.*) пісню.

6. Прочитай текст. Підкресли речення з однорідними членами.

У тексті немає речення з однорідними членами. У другому реченні слова — барвистими духмяними квітковими – неоднорідні означення: вони в різних планах характеризують той самий предмет (барвистими [забарвлення] духмяними [запах] квітковими [культура]).

Можна 3, 4, 5 речення об'єднати і утворити речення з однорідними членами.

Сонячне проміння, молода зелень — усе це чарує нас.

7. Перебудуй розповідне речення в спонукальне. Підкресли в спонукальному реченні звертання.

Діти, завжди любіть і жалійте своїх матусь!

8. Спиши речення, розкриваючи дужки і ставлячи займенники в потрібну відмінкову форму. Познач особу кожного займенника.

1. Ми (1 ос.) з тобою (2 ос.), як риба з водою.

2. Я (1 ос.) йому (2 ос.) слово, а він (3 ос.) мені (1 ос.) десять.

3. Скажи мені (1 ос.), хто твій друг, а я (1 ос.) скажу тобі (2 ос.), хто ти (2 ос.).

Контрольна робота 20

1. Прочитай текст. Познач найбільш влучний заголовок до нього.

В Випадок у лісі

2. Визнач, які слова становлять граматичну основу поданого речення.

Б голівки пробиваються

3. Познач, у якому рядку подано іменники, що вживаються тільки у формі множини.

В шахи, гроші, ворота, канікули

4. Познач словосполучення, у якому дієслово вжито у прямому значенні.

А спить дитина

5. Прочитай текст. Підкресли речення з однорідними членами.

Щире сонце так і вабить тебе. Воно підбилось вже височенько. *Здоровенний дуб розлігся, розширився своїм кострубатим гіллям.* Молоденькі явірки так і обліпили його.

6. Упиши пропущені букви.

Закінчиш, бачиш, хапаєш, познайомиш, ходиш, купи ш, бажаєш.

7. Перебудуй питальне речення в спонукальне, доповнивши його звертанням.

Друзі, милуйтеся влітку сходом сонця!

8. Прочитай початок тексту. Склади і допиши до нього головну частину та кінцівку.

Смугасте кошеня побачило своє відображення в калюжі й подумало, що воно — тигр. І вирішило кошеня, що всі мусять його боятися. Тому сміливо попрямувало до лісу.

Ось назустріч йому їжачок повзе. Кошеня захмурилось, страшним хоче здатись. Їжачок відповів, що нікого не боїться. Згорнувся клубком та й покотився далі. Довго ще блукало смугасте маля. Ніхто не звертав на нього уваги.

Вже й вечір настав. Вийшла зі свого дупла стара мудра сова. Подивилась на кошеня та й засміялась. Потім сказала: «Хоч ти і смугастий, проте зовсім малий. Спочатку підрости. Як будеш рости, порозумнішаєш. Бо в житті краще коли тебе люблять, ніж бояться».

Контрольна робота 21

1. Прочитай частини тексту. Як їх потрібно розташувати, щоб утворився зв'язний текст? Познач правильну відповідь.

В 2, 3, 1

2. Познач заголовок до попереднього тексту.

В Невдалий порятунок

3. Познач речення, яке відповідає поданій схемі.

А Веселі діти зліпили снігову бабу.

4. Знайди в поданому реченні займенник. Познач правильну відповідь.

Б її

5. Прочитай речення. Упиши відповідні числівники.

*Декада — це **десять** днів.*

*Година має **шістдесят** хвилин.*

*На руці **п'ять** пальців.*

6. Перебудуй питальне речення в спонукальне, доповнивши його звертанням.

Діти, завжди допомагайте тим, хто потребує вашої допомоги!

7. Спиши словосполучення, узгоджуючи числівники з іменниками. Запиши числівники словами.

33 (учень) — *тридцять третій учень;*

10 (дівчина) — *десята дівчина,*

16 (вівця) — *шістнадцята вівця.*

8. Спиши речення, додаючи замість крапок потрібні за змістом дієслова минулого часу.

*Велика хмара **закрила** сонце. **Налетів** вітер. Дерева **захитались** од поривів*

*вітру. **Полетіло** листя. **Пронеслася** злива.*

Контрольна робота 22

1. Прочитай частини тексту. Як їх потрібно розташувати, щоб утворився зв'язний текст? Познач правильну відповідь.

В 3, 1, 2

2. Познач заголовок до попереднього тексту.

В Місяць травень

3. Визнач, які слова становлять граматичну основу поданого речення.

Б хвилі б'ються

4. Познач, у якому рядку всі слова — займенники.

В вами, тобою, ми

5. Добери прикметники до поданих іменників. Запиши утворене словосполучення у формі відповідного відмінка.

ліс — (Р. в.) — *зеленого лісу;*

книга — (О. в.) — *новою книгою;*

вулиця — (М. в.) — *на широкій вулиці.*

6. Підкресли іменники, у яких відбудеться чергування кінцевого приголосного основи у місцевому відмінку однини.

Гуска, криниця, сестра, крига, берег, вікно, бік, стеля, завірюха.

7. Випиши з тексту із завдання 1 по три слова вказаних частин мови.

Іменники: *усмішкою, цвіту, травень, землі, хвилі, набережну, ночі, воді, крони, дощі, листя, каштанів, пірамідками, пуп'янки, цвіту, днем, дерев, тлі, парчі, пірамідами, суцвіття, цвіт, світі, ліхтарів, свічки, ялинках.*

Прикметники: *радісною, українські, дніпрові, гранітну, тихі, місячні, розквітлі, травневі, тендітне, київських, малесенькими, майбутнього, соковитої, білими, каштановий, вуличних.*

Дієслова: *іде, б'ються, віддзеркалюються, пройшли, розгорнулося, підростає, міцніє, звелися, зеленішають, густішають, спалахує, нагадує.*

Займенники: *воно, ним, їх.*

8. Склади й запиши текст за поданою кінцівкою. Добери до нього заголовок.

Чудовий день

Нещодавно наш клас їздив на екскурсію. Ми побували в кінотеатрі.

Він не зовсім звичайний. Спочатку нам дали спеціальні окуляри. Мультфільм у форматі 3-D просто зачарував мене. Я відчувала себе, мов у казці. На згадку нам подарували різнокольорові кульки. А потім ми ласували смачним морозивом. Піднялися сходами на найвищу споруду міста. Перед нами, мов на долоні, лежали величні собори й старовинні будинки, мерехтливі фонтани й зелені сквери. Усім було весело та цікаво.

Як чудово пройшов цей день! Я надовго його запам'ятаю!